

τμοῦ, περὶ ὧν δὲν δυνάμεθα ἐνταῦθα νὰ πραγματευθῶμεν τοῦ χώρου ὄντος ἡμῖν ὠρισμένου, ἐπιφυλαττόμεθα δὲ ἄλλοτε δοθείσης ἡμῖν εὐκαιρίας νὰ συμπληρώσωμεν.

Ἐπίσης σπουδαιότατὴ καὶ λίαν ἀξιοσημείωτος εἶνε καὶ ἡ θεραπευτικὴ καὶ ἐξιαντικὴ ἐπίδρασις τοῦ πνεύματος διὰ τῆς φαντασίας καὶ τῶν διαφόρων αὐτοῦ διαθέσεων ἐπὶ τῶν διαφόρων ἀσθενειῶν καὶ παθήσεων τοῦ ὀργανισμοῦ. Καὶ περὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος τούτου κεφαλαίου ἐπιφυλαττόμεθα ἄλλοτε νὰ πραγματευθῶμεν σὺν τῷ προηγουμένῳ κατλείποντες ἤδη ἄλλοις ἡμῶν κρείττοσι περὶ τὸν κάλαμον λογοτέχναις τὸν χώρον τῆς πολυτίμου ταύτης διανοητικῆς ἀνθοδέσμης, ὅπως κοσμήσωσιν αὐτὴν δι' εὐδύμων καὶ μᾶλλον ψυχροτερπῶν πνευματικῶν προϊόντων.

Ἐγγραφον ἐν Σύρῳ, τῇ 8 Αὐγούστου 1887.

ΙΩ. ΦΟΥΣΤΑΝΟΣ ἰατρός.

Ο ΡΩΣΣΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ ΝΑΤΣΩΝ

Φίλτατέ μοι Κύριε Σκόκε,

Σοὶ πέμπω δύο ποιημάτια τοῦ ἄρτι ἀποδιώσαντος Ρώσσου ποιητοῦ Ν. Νάτσωνος, οὗτινος ὁ θάνατος ἐδύθη εἰς πένθος τὴν Ρωσσίαν ἅπασαν. Σπανίως ἐν τῇ μεγάλῃ τοῦ Βορρᾶ Αὐτοκρατορίᾳ τὸ πένθος ἐξεδηλώθη τόσον ἐπισήμως, ὡς κατὰ τὸν θάνατον τοῦ εἰκοσιπενταετοῦς ποιητοῦ τῆς, ὅστις ὅμως παρ' ὅλην τὴν νεότητά του προσέθεσε μίαν ἐτι ἐθνικὴν δόξαν. Ὁ Νάτσων ἐγεννήθη ἵνα γίνῃ μέγας ποιητής· ὁ θάνατος ὅμως τοῦ ἀπέκοψε τὸ στάδιον, προτοῦ ἐτι ἐκχύσῃ τὸ μυριοστὸν τοῦ πυρὸς ὅπερ ἐνέκλειεν ἐν ἑαυτῷ. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο ὅπερ ἐξῆλθε τῆς καρδίας του εἰς δύο τόμους φλογερῶν στίχων, ἀρκεῖ νὰ διατηρῇ θερμοτάτην τὴν ἀγάπην τῶν συμπατριωτῶν του ἐπὶ αἰῶνας. Σπανίως ποιητὴς ἔγραψε μετὰ τοσαύτης τρυφερότητος, καὶ σπανίως ποιητοῦ ποιήματα ἐγένοντο τόσον γνωστά, ἐν διαστήματι τεσσάρων μόνον ἐτῶν, ὅσον τὰ τοῦ Νάτσωνος. Ἐκεῖνο ὅπερ συνήθως λέγεται, χωρὶς ὅμως νὰ γίνηται, δηλαδὴ ὅτι ἐγένοντο ἀνάρπαστα τὰ ἔργα τοῦ δαίμονος συγγραφέως, διὰ τὸν Νάτσωνα ὑπῆρξε πρᾶγμα, ἀπόδειξις δὲ ὅτι ἀμέσως ἐπεβλήθη εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ ἐπὶ μῆνας περὶ αὐτοῦ μόνον ὠμί-

λει ἡ Πιτρούπολις εἶναι, ὅτι ὁ πτωχὸς νεανίας τῆς Προτόδης ἐγένετο περιζήητος, καὶ ἐτιμήθη διὰ παρὰσῆμων, καὶ ἐγένετο πλούσιος, καὶ ἐθεωρεῖτο τιμὴ διὰ τὰ μέγαλα τῶν πριγκήπων ὅτε ἐπαρουσιάζετο εἰς τὰς ἐσπερίδας των. Ἡ κοινωνία ἐνεκολπώθη ἀμέσως τὴν ἀνατέλλουσαν μεγάλην ὑπαρξιν ἐν τῷ φιλολογικῷ ὀρίζοντι· τῷ παρέσχεν ἐλεύθερον τὸ στάδιον, πλήρη τὴν ἐνθάρρυνσιν, ἵνα βαδίσῃ εἰς τὴν δόξαν, ἣτις τὸν ἔστεψε μόνις ὑπερβάντα τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν. Ὅτε δὲ πάσχων ἐκ φθίσεως ἀπῆρχετο εἰς Γιάλταν ἵνα ἐν τῇ χλιαρότητι τοῦ κλίματος συγκατήσῃ τὴν ἐκπεύγουσαν αὐτοῦ ζωὴν, τὸ ἔθνος τοῦ ἀπὸ τῆς Αὐτοκρατείας, ἣτις ἔδιδε διαταγὰς νὰ ἐπιτρέπηται ἡ εἴσοδος εἰς τὸν παράδεισόν της διὰ τὸν Νάτσωνα καὶ τοὺς φίλους του, μέχρι τῶν ἀστῶν τοῦ Χαρκόβου, οἵτινες κατὰ τὴν διάδασίν του ἐκεῖθεν ἐτέλεσαν πανηγύρεις, καὶ τῆς δημαρχίας τῆς Μόσχας, ἣτις ὀνομάζει μίαν τῶν σημαντικωτέρων ὁδῶν της μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ, παρηκολούθησε τὴν ἀσθένειάν του μετὰ θερμοτάτου ἐνδιαφέροντος, καὶ ἐπὶ τῷ θανάτῳ του ἐπένθησε βαθέως τὴν ἀπώλειάν του. Ἐν τοιαύταις κοινωνίαις, βεβαίως δύνανται νὰ μεγαλουργήσωσιν οἱ αἰσθανόμενοι τὴν δύναμιν ταύτην, ὡς ἐπίσης ἐν κοινωνίᾳ οἷα ἡ ἡμετέρα, ἀποσβέννυνται ἄγνωστοι, ἀπαρτήρητοι, ἄνδρες οἵτινες ἠδύναντο νὰ κατασταθῶσι δόξα· ἐθνικαί.

Μεταφράζων τὰ δύο μικρὰ ποιημάτια τοῦ Νάτσωνος, γνωρίζω ὅτι δὲν μεταδίδω ὑπὸ τὸ νέον των ἔνδυμα τὴν χάριν καὶ τὴν κομψότητά των, ἀλλ' ὅ,τι πράττω εἶναι καθήκον τῇ φιλῇ ὀφειλόμενον.

Ἰδοὺ αὐτά.

Μὴ φύγης.

(Ἐκ τῶν τοῦ Νάτσωνος)

Μὴ φεύγης ἀπὸ τὸ χωριό
Μικρό μου περιστέρι,
Μεῖνε νὰ ζήσωμε τὰ δυὸ
Στ' ἀγαπημένα μέρη,
'Εδῶ ποῦ μεγαλώσαμε
'Αγάπη μου κ' οἱ δυὸ,
'Εδῶ καὶ ἄς γεράσουμε,
Στὸ ἴδιο τὸ χωριό,
Στὸ ἴδιο τὸ χωριό.

Ἐκεῖ ποῦ τρέχεις χαροπὰ
 Τρελλούτσικη μικρὴ μου,
 Δὲν θαῦρης μιὰ νὰ σ' ἀγαπᾷ
 Καρδιά σὰν τὴν δική μου.
 Ἐδῶ π' ἀγαπηθήκαμε,
 Ἀγάπη μου κ' οἱ δύο,
 Ἐδῶ καὶ ἄς πεθάνουμε
 Στὸ ἴδιο τὸ χωριὸ
 Στὸ ἴδιο τὸ χωριό.

Ματάκια γλυκὰ καὶ σγουρά μου μαλλιά.
 Ποῦ εἶχατε τόση μαγεία γιὰ μένα,
 Ποῦ εἶχα ἀμέτρητα πάρει φιλιὰ,
 Φιλιὰ στὸ σκοτάδι τῆς νύκτας κλεμμένα,
 Ματάκια γλυκὰ καὶ μαλλιά μου ξανθὰ,
 Ποῖς τώρα σιμά σας τῆς νύχταις μεθᾶ;

Ματάκια γλυκὰ καὶ σγουρά μου μαλλιά,
 Ποῦ τώρα σᾶς ἔχει ἡ μοῖρα ριχμένα;
 Ποῖς ἔρεῖ ποιὰ χεὶρ μεθοῦν σὲ φιλιὰ,
 Ποιὰ τώρα σᾶς βλέπουν ματάκια κλαμμένα!
 "Αχ, ὅποιος κ' ἂν εἶναι, ἀγάπη γλυκειά μου
 Ποτὲ δὲν θὰ ἔχουν ποτὲ τὴν φωτειά μου.

Ματάκια γλυκὰ καὶ σγουρά μου μαλλιά,
 Ποτὲ δὲν θαυρῆτε στὸν κόσμον κανένα,
 Νὰ ἔχη τραγούδια, παλμούς καὶ φιλιὰ
 Μονάχα γιὰ σᾶς τὰ φτωχὰ φυλαγμένα;
 Στοῦ κόσμου τὴν μαύρην αὐτὴ ἔρημιά,
 Ὑπῆρχε γιὰ σᾶς μοναχὰ μιὰ καρδιά,
 Μὰ τρίμματα γίνεται κι' αὐτὴ τρομασμένη
 Σὰν βάρκα ποῦ θάλασσα κτυπᾷ μανισμένη.

Ἀθήνησι τῇ 15 Αὐγούστου 1887.

ΘΕΟΔ. ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΗΣ